

Sardar Patel University**M. A. Examination Ist Semester (CBCS) Sanskrit****Monday Date: 17/10/2016 Time: 10.00 a.m. to 01.00 p.m.****PA01C SAN05: Poetry (New) Shishupalvadham of Magha (Canto: 1) &
Naishadhiyacharitam of Shri Harsha (Canto: 1)****Total Marks: 70
(10)**

પ્ર-૧ બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો (બધા ફરજિયાત)

૧. મહાકાવ્યના લક્ષણ મુજબ દરેક સર્ગની શ્લોકસંખ્યા હોવી જોઈએ.

- (A) ૩૦થી ઓછી નહીં અને ૨૦૦થી વધારે નહીં (B) ૪૦થી ઓછી નહીં અને ૧૦૦થી વધારે નહીં
(C) ૧૦૦થી ઓછી નહીં અને ૨૦૦થી વધારે નહીં (D) ૦૮થી ઓછી નહીં અને ૮૦થી વધારે નહીં

૨. શિશુપાલવધમૂં કથાવસ્તુ મહાભારતના કયા પર્વમાંથી લેવામાં આવ્યું છે ?

- (A) વન (B) વિરાટ
(C) સભા (D) યુદ્ધ

૩. શિશુપાલવધમૂં પર રચાયેલ 'હસન્તિ' ટીકા કોની છે ?

- (A) ગોપાલ (B) દિનકરમિશ્ર
(C) વલ્લભદેવ (D) રંગરાજ

૪. શિશુપાલવધમૂંના પ્રથમસર્ગનું નામ છે.

- (A) કૃષ્ણ-નારદ-સંભાષણ (B) મન્ત્રવર્ણન
(C) કૃષ્ણ-નારદ-સંમેલન (D) કૃષ્ણ-શિશુપાલ-સંવાદ

૫. શિશુપાલવધમાં સર્ગ સંખ્યા છે ?

- (A) ૨૨ (B) ૧૮
(C) ૧૯ (D) ૨૦

૬. નૈષધીયચરિતમૂં પરની 'જીવાતુ' ટીકા કોની છે ?

- (A) મલ્લિનાથ (B) ચાંદ્રપ્રસિદ્ધિ
(C) ઉદયનાથાર્ય (D) માધુરનાથ

૭. ઉદિતે નૈષધે કાવ્યે ક્વ માઘઃ ક્વ ચ ____ ।

- (A) કાલિદાસઃ । (B) ભવભૂતિઃ ।
(C) ભારવિઃ । (D) ભાસઃ ।

૮. નૈષધીયચરિતમૂંનો આરંભ ____ ના માહાત્મ્યથી થાય છે.

- (A) નલવર્ણન (B) નલકથા
(C) હંસવર્ણન (D) હંસકથા

૯. નૈષધીયચરિતમૂંના નાયક કોણ છે ?

- (A) નલ (B) હંસ
(C) ઇન્દ્ર (D) શિશુપાલ

૧૦. નૈષધીયચરિતમૂંના પ્રથમસર્ગમાં કેટલા દિવોનો ઉલ્લેખ છે ?

- (A) ૦૮ (B) ૧૮
(C) ૨૦ (D) ૨૨

પ્ર- ૨ માઘે સન્તિ ત્રયો ગુણાઃ । સવિસ્તર નોંધ લખો.

(૧૫)

અથવા

પ્ર- ૨ મહાકાવ્યનાં લક્ષણો વર્ણવી શિશુપાલવધમૂનું મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો.

(૧૫)

પ્ર- ૩ (અ) ગમે તે બેનો સમજૂતી સહિત ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો:

(૦૬)

૧. ગતં તિરશ્ચીનમનૂરુસારથે પ્રસિદ્ધમૂર્ધ્વજ્વલનં હવિર્ભુજઃ ।
પતત્યધો ધામ વિસારિ સર્વતઃ કિમેતદિત્યાકુલમીક્ષિતં જનૈઃ ॥
૨. તમર્ધ્યમર્ધ્યાદિકયાઽઽદિપૂરુષઃ સપર્યયા સાધુ સ પર્યપૂજન્ત્ ।
ગૃહાનુપૈતું પ્રણયાદભીપ્સવો ભવન્તિ નાપુણ્યકૃતાં મનીષિણઃ ॥
૩. તદિન્દ્રસન્દિષ્ટમુપેન્દ્ર યદ્વચઃ ક્ષણં મયા વિશ્વજનીનમુચ્યતે ।
સમસ્યકાર્યેષુ ગતેન ધુર્યતામહિદ્વિષસ્તદ્ભવતા નિશમ્યતામ્ ॥
૪. સલીલયાતાનિ ન ભર્તુરભ્રમોર્ન ચિત્રમુચ્ચૈઃશ્રવસઃ પદક્રમમ્ ।
અનુદ્રુતઃ સંયતિ યેન કેવલં બલસ્ય શત્રુઃ પ્રશશંસ શીઘ્રતામ્ ॥

પ્ર- ૩ (બ) ગમે તે એક સંદર્ભ સમજાવો:

(૦૩)

૧. ગ્રહીતુમાર્યાન્પરિચર્યયા મુહુર્મહાનુભાવા હિ નિતાન્તમર્થિનઃ ।
૨. ત્વમેવ સાક્ષાત્કરણીય ઇત્યતઃ કિમસ્તિ કાર્યં ગુરુ યોગિનામપિ ।

પ્ર- ૩ (ક) ગમે તે એક વિશે નોંધ લખો:

(૦૬)

૧. નારદવર્ણન.
૨. શિશુપાલના પૂર્વજન્મો વિશે નોંધ લખો.

પ્ર- ૪ પંડિતયુગનાં મહાકાવ્યોની વિશેષતાઓ વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો.

(૧૫)

અથવા

પ્ર- ૪ નૈષધં વિદ્વદ્ ઔષધમ્ ।- સવિસ્તર નોંધ લખો

(૧૫)

પ્ર- ૫ (અ) ગમે તે બેનો સમજૂતી સહિત ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો:

(૦૬)

૧. નિપીય યસ્ય ક્ષિતિરક્ષિણઃ કથાં તથાદ્રિયન્તે ન બુધાઃ સુધામપિ ।
નલઃ સિતચ્છત્રિતકીર્તિમણ્ડલઃ સ રાશિરાસીન્મહસાં મહોજ્જ્વલઃ ॥
૨. સરુરોહં તસ્ય દૃશૈવ તર્જિતં જિતાઃ સ્મિતેનૈવ વિધોરપિ શ્રિયઃ ।
કુતઃ પરં ભવ્યમહો મહીયસી તદાનનસ્યોપમિતૌ દરિદ્રતા ॥
૩. નિમીલિતાદક્ષિયુગાચ્ચ નિદ્રયા હ્રદોઽપિ બાહ્યોન્દ્રિયમૌનમુદ્રિતાત્ ।
અદર્શિ સંગોપ્ય કદાપ્યનીક્ષિતો રહસ્યમસ્યાસ્સ મહન્મહીપતિઃ ॥
૪. પદે પદે સન્તિ ભટા રણોદ્ભટા ન તેષુ હિંસારસ ઇષ પૂર્યતે ।
ધિગીદૃશન્તે નૃપતેઃ કુવિક્રમં કૃપાશ્રયે યઃ કૃપણે પતત્રિણિ ॥

પ્ર- ૫ (બ) ગમે તે એક સંદર્ભ સમજાવો:

(૦૩)

૧. ભુવં પદેકાદ્ધ્રિકનિષ્ઠયા સ્પૃશન્ દધાવધર્મોઽપિ કૃશસ્તપસ્વિતામ્ ।
૨. હરેર્યદક્રામિ પદૈકનેન ચં પદૈશ્વતુર્ધિઃ ક્રમણેઽપિ તસ્ય ન ।

પ્ર- ૫ (ક) ગમે તે એક વિશે નોંધ લખો:

(૦૬)

૧. વિલાસકાનનવર્ણન.
૨. દમયંતીનું પાત્રાલેખન.

-x-